USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **R. B.**, zastoupena Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2021, čj. OAM-492/ZA-ZA11-ZA21-2021, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 1. 2023, čj. 54 Az 4/2021-40,

takto:

I. Kasační stížnost se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala 9. 7. 2021 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu, jež považovala za nové skutečnosti nebo zjištění, uvedla, že v Arménii zuří válka s Ázerbájdžánem, a proto se do Arménie nemůže vrátit. Arménie je také v boji s Tureckem. Nemá v úmyslu do Arménie jet a bojovat tam. Arménie je zničený stát a denně ztrácí desítky vojáků. Rovněž poukázala na nepříznivou situaci v souvislosti s onemocněním Covid-19. V Arménii studovala zdravotní služby a po konci studia se zavázala, že se zdravotnickým vzděláním půjde pomáhat, pokud si to vyžádá situace, např. přírodní katastrofa či válka. Ve válce však nechce sloužit jako zdravotní sestra. Jako poslední důvod uvedla skutečnost, že je vdaná a chce s manželem žít v České republice.

[2] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, protože tuto žádost posoudil jako nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 11a odst. 1 zákona o azylu.

[3] K žalobě podané žalobkyní Krajský soud v Ústí nad Labem nejprve rozsudkem z 19. 1. 2022, čj. 54 Az 4/2021-24, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu

řízení. Na základě relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že z porovnání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které žalobkyně uvedla v první a v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je zřejmé, že v opakované žádosti uvedla relevantní novou skutečnost z hlediska doplňkové ochrany, a to válečný konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem, který vypukl v roce 2020. Jde proto o novou skutečnost, již žalobkyně nemohla uvést v řízení o její první žádosti o mezinárodní ochranu z 31. 1. 2017. Zároveň válečný konflikt jednoznačně svědčí o tom, že došlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný tedy pochybil tím, že o opakované žádosti žalobkyně nerozhodl meritorně. Tím podstatně porušil ustanovení o řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[4] Rozsudkem z 28. 11. 2022, čj. 8 Azs 14/2022-21, však Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalovaného, rozsudek krajského soudu čj. 54 Az 4/2021-24 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vyšel ze své ustálené judikatury k ozbrojeným konfliktům a dospěl k závěru, že konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach, který vypukl v roce 2020, nebylo možné klasifikovat jako „totální“. Míra svévolného násilí předmětného konfliktu totiž nedosahovala takové úrovně, že by existovaly závažné důvody domnívat se, že v případě navrácení se do Arménie existuje reálné nebezpečí vážného ohrožení. V případě konfliktu nemajícího „totální“ charakter je proto z hlediska splnění podmínky § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu (*existence nových skutečností či zjištění svědčících o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a uvedeného zákona*) nutné, aby žadatel (primárně) ve své opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany prokázal dostatečnou míru individualizace hrozby, tedy že se jej konflikt individuálně dotýká, čímž mu hrozí konkrétní vážná újma. To však platí zásadně v situaci, kdy daný válečný konflikt skutečně probíhá, tj. je ve své „horké“ fázi, nikoli v případě uzavřeného a trvajícího příměří. V nyní projednávané věci žalobkyně podala opakovanou žádost až 9. 7. 2021, tj. osm měsíců po uzavření příměří. Vzhledem k výše uvedenému je proto z hlediska posledně uvedeného ustanovení nerozhodné, že žalobkyně pocházející z Jerevanu, tedy z jiné části Arménie nacházející se cca 300 km od místa konfliktu, ve své opakované žádosti uvedla okolnosti poukazující na to, že se jí konflikt může individuálně dotýkat.

[5] Krajský soud v dalším řízení žalobu zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Vázán názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozsudku, dospěl k závěru, že ozbrojený konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach z podzimu 2020 nelze posuzovat jako novou skutečnost či zjištění ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Opakovaná žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany tedy neobsahuje takové nové skutečnosti či zjištění, pro které by byl žalovaný povinen hodnotit opakovanou žádost jako přípustnou a meritorně jí projednat a rozhodnout o ní.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud nyní napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, případně aby zrušil i rozhodnutí žalovaného.

[7] Stěžovatelka je přesvědčena o nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Již ve správním řízení byl zásadním způsobem porušen § 3 správního řádu, jakož i další zásady správního řízení. Žalovaný nepřihlédl ke specifickým okolnostem řešeného případu a už vůbec nešetřil oprávněné zájmy stěžovatelky, v důsledku čehož nesprávně posoudil její žádost jako nepřípustnou, uváděla nové skutečnosti zakládající právo na meritorní posouzení žádosti. Žalovaný tak byl povinen posoudit, zda stěžovatelce nehrozí v domovské vlasti nějaké nebezpečí v souvislosti s probíhající válkou na území domovského státu. Touto otázkou se náležitě nezabýval ani krajský soud, neboť svůj rozsudek zcela nedostatečně zdůvodnil, vycházel z nedostatečně zjištěných skutečností, nedostatečně vypořádal námitky uplatněné v žalobě a nezabýval se náležitě ani skutečným stavem věci. Porušil tak své přezkumné povinnosti.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka, resp. její zástupce, ignoruje rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 Azs 14/2022-21, jenž již vypořádal veškeré námitky, jež stěžovatelka opakovaně uplatnila ve správním i soudním řízení, včetně nynější kasační stížnosti. Navrhl odmítnutí, případně zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je nepřípustná.

[10] Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s *je kasační stížnost dále nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu*.

[11] Krajský soud rozhodoval nyní napadeným rozsudkem znovu poté, kdy byl jeh původní rozsudek v totožné věci čj. 54 Az 4/2021-24 zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu čj. 8 Azs 14/2022-21.

[12] Právním názorem (tzn. závěry o aplikaci a interpretaci práva), vysloveným ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu, je krajský soud v dalším řízení vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a v zásadě se od něj nemůže odchýlit. Právním názorem, který sám v téže věci vyslovil v předchozím zrušujícím rozsudku, je vázán i Nejvyšší správní soud a změny původně vysloveného právního názoru se senát rozhodující o nové kasační stížnosti nemůže domoci dokonce ani předložením věci rozšířenému senátu (usnesení rozšířeného senátu NSS z 8. 7. 2008, čj. 9 Afs 59/2007-56, č. 1723/2008 Sb. NSS, či z 22. 10. 2019, čj. 4 As 3/2018-50, č. 4015/2020 Sb. NSS).

[13] Jedinou zákonem předvídanou výjimkou z nepřípustnosti opakované kasační stížnosti je námitka, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. K tomu však v posuzované věci nedošlo, neboť krajský soud v napadeném rozsudku právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený ve zrušujícím rozsudku čj. 8 Azs 14/2022-21 plně respektoval a následoval (viz body 17 až 19 nyní napadeného rozsudku). Ani stěžovatelka ostatně v kasační stížnosti netvrdí opak.

[14] Ze zákazu opakované kasační stížnosti dále judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. další výjimky, které brání odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí. Jedná

se typicky o situace, kdy je původní zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu (zcela nebo zčásti) odůvodněn závažným procesním pochybením krajského, nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, nedostatečným zjištěním skutkového stavu věci či jinou vadou, pro kterou Nejvyšší správní soud nemohl v předcházejícím řízení přistoupit k posouzení věci samé (usnesení rozšířeného senátu NSS z 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS, bod 24). O žádnou z uvedených situací se však v nyní projednávané věci nejednalo, protože Nejvyšší správní soud se již závazně vyjádřil k samotné hmotněprávní podstatě věci, do níž nyní míří kasační námitky stěžovatelky. Nejde ani o situaci, v níž by první kasační stížnost byla podána ve vztahu k jiné části rozsudku krajského soudu a druhá kasační stížnost napadala jeho část jinou, Nejvyšším správním soudem dosud neposouzenou.

[15] Aplikaci § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. pak nebrání ani skutečnost, že předchozí a následnou kasační stížnost podali rozdílní účastníci řízení před krajským (městským) soudem či osoby zúčastněné na řízení. Byla-li rozhodná právní otázka Nejvyšším správním soudem plně vyřešena k předchozí kasační stížnosti jiného účastníka, mohou i osoby odlišné od původního stěžovatele k této otázce v následné kasační stížnosti přípustně namítat pouze to, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. III. ÚS 926/19, N 129/95 SbNU 66, bod 23).

[16] Obsahem kasační stížnosti stěžovatelky (tj. opakované kasační stížnosti v uvedené věci) je totožná otázka, tj. zda ozbrojený konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach z podzimu 2020 lze posuzovat jako novou skutečnost či zjištění ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, jako v případě prvé kasační stížnosti podané žalovaným. Tuto spornou otázku však již Nejvyšší správní soud v předchozím zrušujícím rozsudku čj. 8 Azs 14/2022-21 jednoznačně a jasně vyřešil, přičemž stěžovatelka měla jako účastník řízení možnost se k ní vyjádřit a uplatnit veškerou relevantní argumentaci, což ale neučinila (viz bod 9 posledně uvedeného rozsudku). Nejvyšší správní soud dospěl k jednoznačnému závěru, že uvedený konflikt neměl „totální“ charakter a v době podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a ani později v průběhu správního a soudního řízení, již neprobíhal. Nelze jej proto posuzovat jako novou skutečnost či zjištění ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Z důvodů předestřených výše tato sporná otázka již nemůže být správními soudy opětovně posuzována.

[17] Nejvyšší správní soud dodává, že nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uplatněném stěžovatelkou v kasační stížnosti, neboť o věci rozhodl přednostně, tj. neprodleně poté, co byly odstraněny vady kasační stížnosti, a žalovanému byla dána možnost vyjádřit se (srov. rozsudek NSS z 21. 12. 2020, čj. 8 Azs 236/2020-38, bod 20).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a § 120 s. ř. s.

pokračování

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. března 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu